

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, se sídlem Cejl 50a, Brno, zastoupen Mgr. Pavlem Černým, advokátem se sídlem Údolní 33, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**, se sídlem Staroměstské náměstí 6, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2014, č. j. MMR-253/2014-83/65, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Ředitelství silnic a dálnic**, se sídlem Na Pankráci 56, Praha, zastoupena JUDr. Jiřím Hartmannem, advokátem se sídlem Sokolovská 5, Praha 8, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 7. 2017, č. j. 15 A 21/2014 - 75,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 7. 2017, č. j. 15 A 21/2014 - 75, **se zrušuje**.

II. Rozhodnutí Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 5. 3. 2014, č. j. MMR-253/2014-83/65, a rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 25. 9. 2013, č. j. 198/UPS/2013-18, JID: 129817/2013/KUUK/Stu, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný a osoba zúčastněná na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.

IV. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 14.800 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám žalobcova zástupce, Mgr. Pavla Černého, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a rozsudek krajského soudu

[1] Žalobce dne 12. 4. 2013 požádal o obnovu řízení ve věci stavebního povolení souboru staveb (86 stavebních objektů) v části „A – trasa dálnice“ a v části „F – tunel Radejčín“ v rámci stavby Dálnice D8 v délce 4,66 km, stavba 0805 Lovosice – Řehlovice.
[2] Krajský úřad Ústeckého kraje žalobcovu žádost zamítl rozhodnutím ze dne 25. 9. 2013, č. j. 198/UPS/2013-18, JID: 129817/2013/KUUK/Stu. Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem, který ji zamítl.

[4] Soud nejprve konstatoval, že žalobce byl k podání žaloby aktivně legitimován podle § 65 odst 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.). Následně uvedl, že rozhodnutí žalovaného není nepřezkoumatelné. Plyne z něj, že se žalovaný zabýval otázkou, zda skutečnosti, na které poukazoval žalobce (tedy to, že územní rozhodnutí bylo zrušeno v důsledku nemožnosti vyloučení pochybnosti o účasti veřejnosti na jednáních předcházejících vydání odborného stanoviska EIA v důsledku nekompletnosti spisové dokumentace), mohly odůvodnit jiné řešení otázek posuzovaných v rámci stavebního řízení. Žalovaný dospěl k závěru, že z možného zatížení procesu předcházejícího vydání stanoviska Ministerstva životního prostředí (SEA) a pak též stanoviska EIA vadami nelze dovozovat jiné řešení otázek, jež byly předmětem původního stavebního řízení. Žalovaný se tedy dle soudu otázkou existence možnosti jiného řešení otázky, jež byla předmětem stavebního řízení, v důsledku zrušení územního rozhodnutí řádně zabýval.

[5] Žalovaný vypořádal též žalobcovo tvrzení o zásadních vadách týkajících se přijetí stanovisek SEA a EIA a o možnosti v novém stavebním řízení s novým odborným podkladem dle zákona o posuzování vlivů dojít k jinému závěru o přípustnosti povolení stavby v navržené trase dálnice. Krajský soud připomněl část odůvodnění rozhodnutí, ve které žalovaný uvedl, že otázka posuzování výběru koridoru a trasy dálnice je otázkou projednávanou v rámci územního řízení a v rámci stavebního řízení, jehož obnovy se žalobce domáhal, se tyto otázky již neprojednávají. I v případně obnoveném řízení by tedy správní orgány vycházely z původního stanoviska EIA a nemohlo by dojít v rámci případně obnoveného stavebního řízení k jinému řešení vedení trasy dálnice. Dle žalovaného se žalobce svojí žádostí o obnovu stavebního řízení domáhal projednání otázek vztahujících se výhradně k územnímu řízení.

[6] K věcným žalobním námitkám soud uvedl, že z jeho předchozí rozhodovací činnosti (rozsudek ze dne 20. 12. 2012, č. j. 40 A 4/2012 - 237) jednoznačně vyplývá, že soud nikterak nedeklaroval nezákonnost původních stanovisek SEA a EIA. Pouze dospěl k závěru, že v důsledku neúplnosti spisových podkladů nelze posoudit, zda při jejich přijímání nedošlo k pominutí účasti veřejnosti. Proto soud výrok týkající se územního rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost. Odkaz žalobce na postup v případech, kdy správní soudy konstatovaly, že závazné stanovisko, na základě kterého bylo vydáno předmětné rozhodnutí, je nezákonné, je tedy dle soudu zcela nepřípadný pro danou věc, neboť v předchozích řízeních před správním soudem nebylo konstatováno, že stanovisko EIA, z kterého se vycházelo v územním řízení, je nezákonné. Správním orgánům tedy s ohledem na tyto skutečnosti nesvědčil žádný zákonný důvod k tomu, aby požadovaly po

stavebníkovi předložení nového stanoviska EIA v rámci případně obnoveného stavebního řízení.

[7] Krajský soud dále připomněl, že z § 100 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) plyne, že k obnovení řízení v pravomocně ukončené věci musí být splněny kumulativně dvě podmínky. První podmínkou je zrušení nebo změna rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno. Mezi účastníky je nesporné, že tato podmínka byla naplněna zrušením výroku územního rozhodnutí rozsudkem krajského soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 40 A 4/2012 - 237. Aby mohlo dojít k obnově, musí být naplněna i druhá kumulativní podmínka obnovy. Druhou podmínkou je, že toto zrušení podkladového rozhodnutí může odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování. Tuto podmínku, na rozdíl od té první, je nutno posuzovat vždy ve vztahu ke konkrétnímu případu. A právě v otázce naplnění této druhé podmínky jsou účastníci ve sporu.

[8] Námitky, které žalobce uplatňoval ve vztahu k vadám při přijímání odborných stanovisek SEA a EIA k předmětné stavbě, svým charakterem odpovídají skutečnostem, které jsou předmětem územního řízení, a nikoli stavebního řízení, jehož obnovy se žalobce domáhal. Otázka stanovení konkrétní trasy dálnice a výběr variant koridorů je předmětem územního řízení a v rámci stavebního řízení, i kdyby došlo k jeho obnově, by takové otázky nemohly být projednávány. Důvod, pro který bylo zrušeno v daném případě územní rozhodnutí, tedy nemohl odůvodňovat jiné řešení otázek, které byly předmětem stavebního řízení. Dle soudu tedy nedošlo k naplnění druhé podmínky pro obnovu řízení. To vyplývá i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2014, č. j. 5 As 6/2013 - 97, který posuzoval kasační stížnost proti citovanému rozsudku krajského soudu č. j. 40 A 4/2012 - 237.

[9] K poukazu žalobce na mezinárodní závazky České republiky a zejména na Aarhuskou úmluvu, kdy žalobce akcentoval zejména účinnost soudní ochrany, soud konstatoval, že dle jeho názoru nedošlo v daném případě k porušení závazků České republiky, případně k interpretaci právních předpisů v rozporu s mezinárodními smlouvami.

II. Kasační stížnost

[10] Stěžovatel nejprve shrnuje doposud vydaná správní a soudní rozhodnutí týkající se územních rozhodnutí a stavebních povolení na dálnici D8; připomíná též obsah svého návrhu na zahájení řízení o obnově řízení, žaloby a napadeného rozsudku krajského soudu.

[11] Stěžovatel předně namítá, že v rozsudku chybí přezkoumatelné důvody, které by reagovaly na odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které je obnova stavebního řízení jediným zákonným řešením stavu, kdy je územní rozhodnutí zrušeno a současně se podle § 94 odst. 5 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v dříve účinném znění, již nové rozhodnutí nevydává. Krajský soud se nevypořádal ani s odkazem na judikaturu SDEU.

[12] Z věcného hlediska je dle stěžovatele názor soudu nelogický a nesprávný; šlo by totiž o potvrzení jakéhosi „bludného kruhu“ nezákonných rozhodnutí správních orgánů. Pokud záměr podléhá posouzení podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), lze sice zrušit územní rozhodnutí mj. pro vady stanoviska EIA, které je jeho podkladem, nicméně pokud k tomu došlo až po vydání pravomocného stavebního povolení, tak podle znění § 94 odst. 5 stavebního zákona účinného do 31. 3. 2015 se nové územní rozhodnutí již nevydávalo a současně nebylo (resp. stále není) tuto vadu možné namítat v žalobě proti stavebnímu povolení. K nápravě nezákonného stavu způsobeného vadami vyhodnocení vlivů záměru v procesu EIA tak za této situace nikdy nedojde (jak potvrzuje případ dálnice D8-0805, pro níž byla postupně zrušena tři územní rozhodnutí pro hlavní trasu bez věcné nápravy). Podle výkladu krajského soudu je náprava tohoto nezákonného stavu zcela nemožná, neboť ani žádost o obnovu stavebního řízení nemůže být úspěšná.

[13] Stěžovatel opětovně odkazuje na rozsudky ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 As 79/2008 - 128, ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 As 81/2008 - 100, a ze dne 23. 9. 2014, č. j. 1 As 176/2012 - 140, podle nichž zrušení územního rozhodnutí je důvodem k zahájení řízení o obnově stavebního řízení. V obnoveném stavebním řízení by přitom musela být řešena otázka vlivů předmětné trasy dálnice na životní prostředí, neboť stanovisko EIA bylo vydáno dne 15. 11. 1996, tj. ve vztahu k roku 2013 před 17 lety. Platnost stanoviska EIA podle zákona č. 100/2001 Sb. byla v té době omezena jen na 2 roky s možností jejího prodloužení. Proto je podle stěžovatele zavádějící a spekulativní tvrzení, že by osoba zúčastněná na řízení mohla v obnoveném stavebním řízení bezrozporně uplatnit stanovisko EIA staré 17 let. Přitom jakýkoli účastník stavebního řízení by v něm naopak mohl vznést požadavek na aktualizaci citovaného stanoviska, která by musela proběhnout podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí; v novém procesu EIA by se pak mohly hodnotit i různé varianty trasy dálnice. Stěžovatel sice akcentoval tento dílčí prvek nového procesu EIA; tento požadavek však nelze oddělit od celého kontextu procesu EIA, neboť až na jeho základě by bylo možno vydat nové stanovisko, a to případně s jinými podmínkami.

[14] Je tedy zřejmé, že v novém stavebním řízení v roce 2013 (případně v roce 2014) by požadavek na nový proces EIA a vydání nového stanoviska EIA podle zákona č. 100/2001 Sb. byl zcela legitimní a jednoznačně by mohl ve smyslu § 100 odst. 1 písm. b) správního řádu odůvodňovat jiné řešení otázek, které by byly předmětem obnoveného stavebního řízení, a které souvisejí s vadností, resp. s nezákonností, stanoviska EIA ze dne 15. 11. 1996 (tedy vydaného cca o 17 let dříve). Tímto jiným řešením by mohl být závěr o nepřípustnosti varianty dálnice, doporučené tímto stanoviskem EIA z roku 1996, případně uložení zcela jiných podmínek pro povolení tohoto záměru. Stěžovateli tak není zřejmé, na základě jakých skutečností krajský soud tvrdí, že by v obnoveném stavebním řízení bylo možné opět uplatnit stanovisko EIA z roku 1996.

[15] Žádost stěžovatele splňovala všechny požadavky § 100 odst. 1 správního řádu pro obnovu stavebního řízení, neboť došlo ke zrušení územního rozhodnutí, které bylo podkladem stavebního povolení, a v novém stavebním řízení by jednou ze zásadních otázek byla přípustnost povolení předmětné stavby z hlediska požadavků zákona č. 100/2001 Sb.

[16] Stěžovatel dále připomíná usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 5. 2015, sp. zn. II. ÚS 3831/14. Zde Ústavní soud upozornil na novelu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí měnící „odborné“ stanovisko EIA na závazné stanovisko dle § 149 správního řádu a na souběžnou novelu § 94 odst. 5 stavebního zákona. Od 1. 4. 2015 podle tohoto ustanovení platí, že po zrušení územního rozhodnutí pro povolenou stavbu se územní rozhodnutí vydává znovu za předpokladu, že bylo zrušeno územní rozhodnutí pro záměr, pro který bylo vydáno stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí. Ze závěrů Ústavního soudu vyplývá, že osoba zúčastněná na řízení by musela v případě obnovy stavebního řízení předložit nové souhlasné stanovisko EIA vydané podle zákona č. 100/2001 Sb., a to bez ohledu na skutečnost, že dálnice je téměř dokončena a od 17. 12. 2016 probíhá roční zkušební provoz. Právní úprava v předchozím znění § 94 odst. 5 stavebního zákona byla i zákonodárcem shledána jako odporující účelu procesu posuzování vlivů na životní prostředí.

[17] Závěrem stěžovatel upozorňuje na aktuální případ devíti dopravních objektů na dálnici D8-0805, pro které bylo pravomocné stavební povolení zrušeno rozsudkem krajského soudu ze dne 24. 10. 2012, č. j. 15 A 29/2010 - 188 (kasační stížnost proti tomuto rozsudku byla pak zamítnuta rozsudkem ze dne 28. 11. 2014, č. j. 5 As 146/2012 - 60). Stavební úřad následně zahájil řízení o jejich odstranění (13. 11. 2012) a pro tři stavební objekty v současné době (od 2. 12. 2016) vede řízení o jejich dodatečném povolení (v podrobnostech stěžovatel odkazuje na navržené čtyři listinné důkazy v příloze). Za současného znění zákona č. 100/2001 Sb., zejména s ohledem na definici pojmu „navazující řízení“ v jeho § 3 písm. g), bude osoba zúčastněná na řízení muset mezi podklady pro vydání předmětných dodatečných povolení předložit i závazné stanovisko EIA, které bude vydáno na základě nového procesu EIA podle zákona č. 100/2001 Sb. Tato situace je tedy analogická k situaci, k níž by došlo v případě obnovy stavebního řízení pro trasu dálnice délky 4,66 km. Je tedy zřejmé, že nic nebrání tomu, aby se tento podklad, tj. závazné stanovisko EIA pro dálnici D8-0805, vydané podle platného znění zákona č. 100/2001 Sb., stal podkladem i pro obnovené stavební řízení pro trasu dálnice délky 4,66 km.

[18] Stěžovatel navrhuje zrušit jak rozsudek krajského soudu, tak rozhodnutí žalovaného a krajského úřadu, nebo alternativně zrušit rozsudek krajského soudu a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

III. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

[19] Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření předně zdůrazňuje, že důvody pro obnovení řízení uvedené v § 100 odst. 1 správního řádu mohou vést k povolení či nařízení obnovy řízení pouze v případě, že mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, která byla předmětem rozhodování v původním řízení. Tato podmínka nebyla splněna; zrušení územního rozhodnutí krajským soudem nemůže nic změnit na tom, že stavební povolení bylo vydáno, a to zejména s ohledem na § 94 odst. 5 stavebního zákona.

[20] Z judikatury (citované též stěžovatelem; rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 As 79/2008 - 128) vyplývá, že územní řízení pokračuje po zrušení územního rozhodnutí za situace, kdy je již vydáno stavební povolení, pouze podle starého stavebního zákona [zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)].

Stěžovatel cituje zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu zkresleně a tendenčně. Uvedené rozhodnutí v žádném případě nekonstatuje, že by zrušení územního rozhodnutí mělo znamenat automatickou obnovu stavebního řízení. To potvrzuje též krajským soudem citované usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 11. 2012, sp. zn. II. ÚS 1976/12.

[21] Pro posuzovaný případ je podstatný § 89 odst. 2 stavebního zákona, podle kterého se k závazným stanoviskům a námitkám k věcem, o kterých bylo rozhodnuto při vydání územního nebo regulačního plánu, nepřihlíží. Stěžovatelovy námitky směřují proti stanovisku SEA, tj. posuzování výběru koridoru dálnice, přičemž stanovisko SEA bylo podkladem pro územní plán a tímto územním plánem bylo o koridoru dálnice rozhodnuto. K takové námitce ale není možno dle § 89 odst. 2 stavebního zákona přihlížet v územním, natož ve stavebním řízení. Stanovisko SEA je subsumovaným správním aktem k územnímu plánu a ten je ve vztahu řetězení k územnímu rozhodnutí.

[22] Z předcházejících rozsudků krajského soudu nelze dovodit závažnou vadu stanoviska SEA, jak tvrdí stěžovatel. Územní rozhodnutí bylo zrušeno pouze z důvodu nemožnosti jeho přezkoumání, avšak krajský soud výslovně uvedl, že nezákonnost nelze dovodit pro absenci podkladů.

[23] Osoba zúčastněná na řízení navrhuje kasační stížnost zamítnout.

IV. Posouzení kasační stížnosti

[24] Soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a dospěl k závěru, že je přípustná a projednatelná.

[25] Kasační stížnost je důvodná.

[26] Úvodem soud konstatuje, že při přezkumu napadeného rozsudku neshledal vady, ke kterým by musel přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Soud dále přistoupil k posouzení kasační námitky nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nedostatek důvodů, neboť pouze rozhodnutí, které netrpí touto vadou, může být podrobeno věcnému přezkoumání.

[27] Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 – 74). Nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je i takový rozsudek, z něhož není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci žalobce a proč podřadil popsaný skutkový stav pod zvolené právní normy (rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52).

[28] Stěžovatel namítá, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s odkazy na judikaturu, podle které je obnova stavebního řízení jediným zákonným řešením stavu, kdy

je územní rozhodnutí zrušeno a zároveň se podle § 94 odst. 5 stavebního řádu již nové nevydává.

[29] Krajský soud se dopadem stěžovatelem zmiňované judikatury na možnost obnovy řízení zabýval na straně 11 rozsudku. Zde uvedl, že mezi stranami není sporné, že je naplněna první podmínka pro obnovu řízení, tedy že bylo zrušeno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno. Konstatoval dále, že k naplnění této obecné podmínky směřují veškeré odkazy na judikaturu zmiňované stěžovatelem, který poukazuje, že zrušení územního rozhodnutí je důvodem k obnově stavebního řízení. Tomuto právnímu názoru krajský soud přitakal, současně však zdůraznil, že nejde o důvod dostačující pro povolení obnovy. Dle Nejvyššího správního soudu je takové vypořádání žalobní námitky dostačující, krajský soud náležitě vyložil, jak přistupuje k judikatuře zmiňované stěžovatelem (její použití na danou věc považuje za přiléhavé). Nic na tom nemůže změnit skutečnost, že krajský soud tuto judikaturu konkrétně nezmiňuje a nerozebírá ji do hloubky, neboť podle něj dopadá na otázku mezi stranami nespornou. Z pohledu námitky nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů v tomto ohledu nelze krajskému soudu nic vytknout.

[30] Stěžovatel spatřuje nepřezkoumatelnost dále v tom, že se soud nevypořádal s jeho odkazy na judikaturu SDEU. Ani tato námitka není důvodná. Krajský soud na straně 12 rozsudku stěžovatelem citovanou judikaturu shrnul tak, že akcentuje zejména účinnost soudní ochrany. Konstatoval, že k porušení závazků České republiky ani k interpretaci práva v rozporu s mezinárodními smlouvami nedošlo. Zdůraznil, že posouzení otázky výběru koridoru trasy dálnice je předmětem územního řízení, nikoli řízení, jehož obnovy se stěžovatel domáhá. Rozhodnutí v rámci územního i stavebního řízení nadto bylo podrobeno soudnímu přezkumu. Skutečnost, že dotčená veřejnost (spolky na ochranu životního prostředí) nedosáhla v předchozích řízeních plného úspěchu, nelze dle krajského soudu považovat za porušení mezinárodních závazků, na které stěžovatel odkazoval. I toto vypořádání žalobní námitky považuje Nejvyšší správní soud za přezkoumatelné.

[31] Vzhledem ke skutečnosti, že nyní posuzovaná věc vyvěrá z předcházejícího několikaletého procesu, který probíhal jak před správními orgány, tak správními soudy, považuje Nejvyšší správní soud za účelné nejprve shrnout tento vývoj. Následně se bude soud zabývat relevantní právní úpravou a judikaturou dopadající na souzenou věc a samotným posouzením kasační stížnosti.

IV.a) Dosavadní procesní vývoj věci

[32] Stavba D8, 0805 Lovosice – Řehlovice je jedním z úseků dálničního tahu D8 Praha – státní hranice ČR/SRN, který spolu s dálnicí D3 tvoří úsek mezinárodní E 55 spojující Baltické a Jaderské moře.

[33] V roce 1994 proběhlo tzv. krajinářské vyhodnocení, které vybralo ze tří koridorů (A, B, C) se sedmi variantami přes chráněnou krajinnou oblast České středohoří koridor „C“, v němž měly být nadále posouzeny dvě povrchové varianty V1 a V2 s krátkými tunely.

[34] Tento proces byl zakončen vydáním stanoviska Ministra životního prostředí ze dne 20. 4. 1995, č. j. OÚV/139/95 (stanovisko SEA), vydaným na základě § 14 zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

[35] Ministerstvo životního prostředí dne 15. 11. 1996, pod č. j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o., vydalo souhlasné stanovisko na povrchovou trasu dálnice D8-0805 v koridoru „C2“ (stanovisko EIA), a to na základě dokumentace EIA z listopadu 1995, která již posuzovala jen 2 výše zmíněné varianty ve vybraném koridoru „C“ s krátkými tunely (do 1 km).

[36] Rozhodnutím ze dne 21. 12. 2011, č. j. 8086-317/2011-OST 61/2011, ve spojeném územním a stavebním řízení rozhodl Městský úřad Lovosice (stavební úřad) ve věci žádosti osoby zúčastněné na řízení o umístění (výrok A) a o povolení (výrok B) stavby: Soubor staveb Dálnice D8, dílčí část stavby 0805 Lovosice – Řehlovice, část A – Trasa dálnice (km 60,460 - 61,100 + 62,300 - 64,690) a část F – Tunel Radejčín (km 58,550 - 59,380 + 59,660 - 60,460), na pozemcích v katastrálních územích Boreč u Lovosic, Dubice nad Labem, Radejčín, Habrovany u Řehlovic, Dobkovičky, Chotiměř, Litochovice nad Labem, Oparno, Prackovice nad Labem, Řehlovice, Stadice, Vchynice, Žim.

[37] Společnost ochránců životního prostředí podala proti rozhodnutí stavebního úřadu odvolání, které Krajský úřad Ústeckého kraje rozhodnutím ze dne 20. 4. 2012, č. j. 82/UPS/2012-20, zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Uvedené rozhodnutí však Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 24. 7. 2012, č. j. 40 A 3/2012 – 217, zrušil a věc vrátil krajskému úřadu k dalšímu řízení.

[38] Následně krajský úřad rozhodnutím ze dne 14. 8. 2012, č. j. 82/UPS/2012-42, zamítl odvolání proti výroku A rozhodnutí stavebního úřadu a napadený výrok A potvrdil (výrok A rozhodnutí krajského úřadu), zamítl odvolání proti výroku B rozhodnutí stavebního úřadu a napadený výrok B potvrdil (výrok B rozhodnutí krajského úřadu).

[39] Společnost ochránců životního prostředí poté podala u krajského soudu další žalobu, kterou se domáhala (1.) zrušení rozhodnutí krajského úřadu ze dne 14. 8. 2012, č. j. 82/UPS/2012-42, zrušení rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 8086-317/2011-OST 61/2011 a vrácení věci krajskému úřadu k dalšímu řízení, (2.) zrušení rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 14. 2. 2001, č. j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00, a (3.) zrušení závazného stanoviska Správy CHKO České středohoří ze dne 15. 3. 2011, zn. 00294; 00839; 01129/CS/11. Stěžovatel v řízení o této žalobě figuroval jako osoba zúčastněná na řízení.

[40] Krajský soud rozsudkem ze dne 20. 12. 2012, č. j. 40 A 4/2012 – 238, rozhodl tak, že: výrokem I. zrušil pro vadu řízení výrok A napadeného rozhodnutí a výrok A rozhodnutí stavebního úřadu a věc vrátil krajskému úřadu k dalšímu řízení, výrokem II. zamítl žalobu v části napadající výrok B rozhodnutí krajského úřadu, výrokem III. odmítl žalobu v části napadající rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 14. 2. 2001, č. j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00, výrokem IV. odmítl žalobu v části napadající závazné stanovisko Správy CHKO České středohoří ze dne 15. 3. 2011, zn. 00294; 00839; 01129/CS/11, a výrokem V. rozhodl o nákladech řízení.

[41] Kasační stížnost Společnosti ochránců životního prostředí proti výroku II. rozsudku krajského soudu zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 10. 10. 2014, č. j. 5 As 6/2013 - 97, č. 3137/2015 Sb. NSS. Ústavní stížnost proti tomuto rozsudku odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 1. 7. 2015, sp. zn. III. ÚS 3913/14.

[42] Lze tedy shrnout, že v dané věci došlo ke zrušení územního rozhodnutí, nicméně nové územní rozhodnutí již s odkazem na § 94 odst. 5 stavebního zákona nebylo vydáno, přičemž pravomocné stavební povolení zrušeno nebylo.

[43] Stěžovatel dne 12. 4. 2013 podal u krajského úřadu žádost o obnovu řízení o vydání stavebního povolení, které bylo ukončeno rozhodnutím ze dne 14. 8. 2012, č. j. 82/UPS/2012-42. Krajský úřad rozhodnutím ze dne 25. 9. 2013, č. j. 198/UPS/2013 - 38, stěžovatelův návrh zamítl. Žalovaný stěžovatelovo odvolání proti tomuto rozhodnutí zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

IV.b) Věcné posouzení kasační stížnosti

[44] Nejvyšší správní soud předesílá, že předmětem nyní souzené věci je posouzení otázky, zda byly naplněny zákonné důvody pro povolení obnovy stavebního řízení na předmětný úsek dálnice D8.

[45] Podle § 101 odst. 1 písm. b) správního řádu se řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci na žádost účastníka obnoví, jestliže bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.

[46] Podle § 94 odst. 5 stavebního zákona (ve znění účinném do 31. 3. 2015) dojde-li ke zrušení územního rozhodnutí po povolení stavby, územní rozhodnutí se již nevydává. Ve znění účinném od 1. 4. 2015 pak § 94 odst. 5 stavebního zákona dále stanoví, že toto pravidlo se nevztahuje na záměry, pro které bylo vydáno stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

[47] Jak vyplývá z § 100 odst. 1 písm. b) správního řádu důvody pro obnovu řízení je třeba zkoumat kumulativně podle dvou kritérií: 1) formálního, tedy zda bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno; a 2) materiálního, tedy zda toto rozhodnutí může odůvodňovat jiné řešení otázky, která byla předmětem rozhodování. O naplnění prvního, formálního kriteria není mezi účastníky řízení v zásadě sporu, proto se mu bude soud věnovat pouze ve stručnosti [*IV.c) Formální kritérium povolení obnovy*]. Naopak naplnění materiálního kritéria představuje ohnisko sporu, a bude proto předmětem podrobnějšího vypořádání [*IV.d) Materiální kritérium povolení obnovy*].

IV.c) Formální kritérium povolení obnovy

[48] Stěžovatel zakládá důvodnost své žádosti o obnovu řízení v prvé řadě na rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 As 79/2008 – 128, č. 1815/2009 Sb. NSS, a ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 As 81/2008 – 100 (věci *Olomoucký Hornbach I.* a *Olomoucký Hornbach II.*) a ze dne 23. 9. 2014, č. j. 1 As 176/2012 – 140 (věc *D8 – Tunel Radejčín*), z nichž podle stěžovatele vyplývá, že zrušení územního rozhodnutí je důvodem k obnově stavebního řízení. Také správní orgány a krajský soud připouští, že zrušení územního rozhodnutí může představovat naplnění formálního kritéria povolení obnovy, to však nikoli bez dalšího.

[49] Předně je třeba zdůraznit, že rozsudky ve věcech *Olomoucký Hornbach* se týkaly předcházející právní úpravy, tedy zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „starý stavební zákon"). Nejvyšší správní soud zde ve vztahu ke starému stavebnímu zákonu připomněl, že za situace, kdy bylo územní rozhodnutí zrušeno, je potřeba územní řízení dokončit meritorně, a to ačkoliv je stavba již dokončena. Existovala totiž vazba mezi územním rozhodnutím, stavebním povolením a kolaudačním rozhodnutím. V kolaudačním řízení se posuzoval nejen soulad skutečného provedení stavby se stavebním povolením, ale též s podmínkami územního rozhodnutí (b. 21 rozsudku *Olomoucký Hornbach I.* a zde odkazovaná judikatura).

[50] Za účinnosti starého stavebního zákona tedy v situaci, kdy po povolení stavby bylo zrušeno územní rozhodnutí, bylo nutno vydat územní rozhodnutí nové, ve kterém mohlo být rozhodnuto odlišně. Správní orgán mohl nově vyhovět uplatněným námitkám, což by vedlo buď ke stanovení nové podmínky pro umístění stavby v území, nebo v krajním případě až k zamítnutí žádosti o vydání územního rozhodnutí. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud, tato skutečnost *by musela* vést k obnově stavebního řízení, neboť se změnily podmínky pro vydání stavebního povolení, které je nutno reflektovat.

[51] Z uvedeného tedy vyplývá, že zrušení územního rozhodnutí mohlo být případným důvodem pro obnovu stavebního řízení v případě, že *následné nově vydané územní rozhodnutí stanovilo odlišné podmínky od zrušeného územního rozhodnutí* či bylo vydáno rozhodnutí zamítavé. Jak již soud zmínil výše, podle § 94 odst. 5 stavebního zákona se již nové územní rozhodnutí po jeho zrušení (po povolení stavby) nevydává; nemůže tedy nastat situace řešená v citovaných rozsudcích, kdy námitka uplatněná v územním řízení bude posouzena nově (odlišně) a současně ji nebude možno zohlednit v řízení stavebním.

[52] Je však třeba připomenout, že Nejvyšší správní soud přejal závěry dvou shora popsaných rozsudků i ve věci *D8 – Tunel Radejčín*, ve kterém rozhodoval již za účinnosti (nového) stavebního zákona včetně jeho § 94 odst. 5, který vydání nového územního rozhodnutí po jeho zrušení nepředpokládá. Soud v tomto rozsudku konstatoval, že zrušení územního rozhodnutí nemůže být samo o sobě důvodem pro zrušení stavebního povolení; může se ovšem jednat o důvod pro obnovu tohoto navazujícího správního řízení (srov. bod 35 rozsudku).

[53] Lze tedy učinit mezitímní závěr, že též ve vztahu k novému stavebnímu zákonu Nejvyšší správní soud vyslovil, že zrušení územního rozhodnutí je nutno vnímat jako

zrušení podkladového rozhodnutí pro stavební povolení ve smyslu § 100 odst. 1 písm. b) správního řádu; tedy za této situace je naplněna první z podmínek pro vyhovění žádosti o obnovu řízení dle tohoto ustanovení.

IV.d) Materiální kritérium povolení obnovy

[54] Jak již bylo shora uvedeno, druhým kritériem pro posouzení žádosti o obnovu řízení je kritérium materiální, které spočívá v posouzení toho, zda skutečnost, že bylo zrušeno „podkladové“ rozhodnutí může odůvodňovat jiné řešení otázky, která byla předmětem rozhodování v řízení, jehož obnovy se žadatel domáhá.

[55] Materiální korektiv má chránit zájem na hospodárnosti řízení a zachování právní jistoty. Jeho úkolem je zcela zjevně odfiltrovat ty případy, kde je již při prvotním posouzení žádosti o obnovu řízení zřejmé, že obnovené řízení by objektivně nemohlo přinést změnu přijatého řešení. Tam, kde nelze takto kategorický závěr bez složitějšího dokazování učinit, jeví se obecně vhodnější obnovu řízení připustit a s předloženými tvrzeními a důkazy se vyrovnat v rámci obnoveného řízení (rozsudek ze dne 18. 4. 2014, č. j. 6 As 162/2013 – 52).

[56] Jádrem argumentace žalovaného a krajského soudu je, že zrušení územního rozhodnutí a následné obnovení řízení stavebního nemůže odůvodňovat jiné řešení otázky, která byla předmětem stavebního řízení; tedy že není splněna druhá podmínka předpokládaná § 100 odst. 1 písm. b) správního řádu pro povolení obnovy řízení.

[57] Krajský soud vycházel z toho, že v rozsudku, kterým zrušil rozhodnutí o umístění stavby, nedeklaroval nezákonnost původních stanovisek SEA a EIA; dospěl pouze k závěru, že v důsledku neúplnosti spisových podkladů nelze posoudit, zda při jejich přijímání nedošlo k pominutí účasti veřejnosti. Správní orgány by tedy nemusely po stavebníkovi požadovat předložení nového stanoviska EIA v rámci případně obnoveného stavebního řízení. Námitky, které stěžovatel uplatňoval ve vztahu k vadám při přijímání odborných stanovisek SEA a EIA k předmětné stavbě, svým charakterem odpovídají skutečnostem, které jsou předmětem územního řízení, a nikoli stavebního řízení, jehož obnovy se žalobce domáhal. Otázka *stanovení konkrétní trasy dálnice a výběr variant koridorů* je předmětem územního řízení a v rámci stavebního řízení, i kdyby došlo k jeho obnově, by takové otázky nemohly být projednávány.

[58] Na této argumentaci byla postavena též rozhodnutí správních orgánů.

[59] Stěžovatel spatřuje naplnění této podmínky v tom, že v obnoveném stavebním řízení by musela být znovu řešena otázka vlivu stavby na životní prostředí; stavebník by musel předložit nové stanovisko EIA. V novém procesu EIA by se pak mohly hodnotit i různé varianty trasy dálnice. Stěžovateli není zřejmé, na základě jakých skutečností a argumentů krajský soud tvrdí, že v obnoveném stavebním řízení by bylo možné uplatnit stanovisko EIA z roku 1996.

[60] Podle § 114 odst. 2 stavebního zákona, se nepřihlíží k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny v územním řízení, při pořizování regulačního plánu nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území. Shodné pravidlo obsahoval v § 61 odst. 1 i starý stavební zákon č. 50/1976 Sb. (z početné judikatury k aplikaci tohoto ustanovení viz např. rozsudek ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 As 73/2006 - 121, nebo rozsudek ze dne 22. 5. 2008, č. j. 1 As 21/2008 - 81).

[61] Nejvyšší správní soud ve své předcházející bohaté judikatuře vztahující se k stavebním povolením na dílčí úseky dálnice D8-0805 (rozsudky ze dne 1. 6. 2011, č. j. 1 As 6/2011 – 347, č. 2368/2011 Sb. NSS, ze dne 8. 9. 2011, č. j. 1 As 83/2011 – 565, ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 As 119/2012 – 86 a ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 As 164/2012 – 54) dospěl k závěru, že námitky proti stanovisku k posouzení vlivů záměru na životní prostředí (EIA) a procesu posouzení vlivů dopravní studie na životní prostředí (SEA), jejichž cílem je *zpochybnit výběr konkrétní trasy dálnice*, je třeba uplatnit v územním řízení, neboť v něm se rozhoduje o umístění stavby, přičemž ve stavebním řízení se k těmto námitkám nepřihlíží. Rovněž ve výše citovaném rozsudku ve věci *D8 – Tunel Radejčín* soud zdůraznil, že stavební řízení není pokračováním územního řízení. Předmět obou těchto řízení, tj. okruh otázek, které se v nich řeší, je odlišný. Důsledkem tohoto rozlišení je zavedení věcné koncentrace námitek účastníků řízení v § 114 odst. 2 stavebního zákona. Námitky, které se vztahují k předmětu územního řízení, lze uplatnit pouze v tomto typu řízení, nikoliv v řízení navazujícím (tj. v řízení stavebním). Mezi územním a stavebním řízením je tak bariéra daná odlišností předmětu obou řízení a řešení věcných otázek. Podstatné tedy je, že i po obnovení stavebního řízení by s ohledem na shora popsané nebylo možno v obnoveném stavebním řízení uplatňovat námitky týkající se stanoviska EIA, pokud jde o výběr trasy dálnice D8. Předmětem stavebního řízení není umísťování stavby do území (v daném případě tedy výběr konkrétní trasy dálnice), nýbrž stanovení závazných podmínek pro provedení a užívání stavby (§ 115 odst. 1 stavebního zákona).

[62] Potud jsou tedy závěry krajského soudu a žalovaného, podle kterých nemůže být předmětem stavebního řízení posuzování výběru variant či koridorů dálnice, správné.

[63] Ostatně toto potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 5 As 6/2013 – 97 (o kasační stížnosti proti rozsudku, kterým krajský soud zamítl žalobu proti stavebnímu povolení). Zde jasně konstatoval, že *„je zřejmé, že při případném opakování procesu EIA, který by již musel probíhat podle nyní účinného zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „zákon č. 100/2001 Sb.“), by opět reálně nemohla do úvahy připadat jiná trasa dálnice D8 než ta, která je vyznačena v platné územně plánovací dokumentaci, tedy v současné době v Zásadách územního rozvoje Ústeckého kraje a v územních plánech jednotlivých obcí, a případné „varianty“ této stavby by se musely z podstaty věci pohybovat v takto poměrně úzce stanovených mezích“*.

[64] Nejvyšší správní soud k tomu v tomto rozsudku dodal, že zákon o posuzování vlivů na životní prostředí vyžaduje u záměrů, které podléhají posouzení podle přílohy 1 k tomuto zákonu (kam patří i novostavba dálnice) pouze to, aby oznamovatel uvedl v oznámení záměru *„nástin studovaných hlavních variant a stěžejní důvody pro jeho volbu vzhledem k vlivu na životní prostředí“* (§ 6 odst. 4 zákona cit. zákona; srov. též náležitosti oznámení dle přílohy 3 k tomuto zákonu). V závěru zjišťovacího řízení potom může

příslušný úřad navrhnout, aby v dokumentaci došlo ke „*zpracování variant řešení záměru, které se zpravidla liší umístěním, kapacitou, použitou technologií či okamžikem provedení, jestliže je jejich provedení prokazatelně účelné a z technických hledisek možné*“ (§ 7 odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí). Porovnání, resp. stanovení pořadí jednotlivých variant řešení záměru z hlediska vlivů na životní prostředí je obligatorní součástí dokumentace, posudku a stanoviska v rámci procesu EIA pouze v těch případech, kdy byly tyto varianty předloženy (srov. přílohy 4, 5 a 6 zákona). Zákon tedy rozhodně nevyžaduje, aby v rámci procesu EIA, pokud by měl být opakován, musely být posuzovány veškeré varianty trasy předmětného úseku dálnice D8 zvažované před dvěma desetiletími ve zmiňované „Studii Dálnice D8-stavba 0805 úsek Lovosice - Řehlovice“.

[65] Námitky stěžovatele, že v obnoveném stavebním řízení by se mohly hodnotit i různé varianty trasy dálnice, tedy nejsou důvodné.

[66] Stěžovatel však nikdy v průběhu řízení nezúžil důvody, pro které požadoval obnovu stavebního řízení, jen na možnost jiného řešení v důsledku výběru jiného koridoru (či trasy) dálnice (byť zejména ze žaloby plyne, že šlo o důvody nosné). Naopak z jeho žádosti o povolení obnovy ze dne 12. 4. 2013 vyplývá jeho požadavek na opětovné posouzení vlivu dálnice D8 na složky životního prostředí, jako je zejména příroda a krajina, zda jsou tyto vlivy přípustné, neboť existují oprávněné a doložitelné důvody, že tyto skutečnosti nebyly v procesu výběru koridoru a trasy dálnice před vydáním územního rozhodnutí zákonným způsobem za účasti dotčené veřejnosti zohledněny. Jinými slovy, stěžovatel požadoval v novém stavebním řízení zhojit vadu stanoviska EIA spočívající v neúčasti dotčené veřejnosti na procesu posuzování vlivů dálnice na životní prostředí. V kasační stížnosti pak stěžovatel namítá, že ačkoli akcentoval prvek nového procesu EIA spočívající v posouzení variant, nelze tento požadavek oddělit od celého kontextu procesu EIA.

[67] Tato námitka je důvodná.

[68] Závěry judikatury, ze které krajský soud a žalovaný vycházeli, nelze redukovat natolik, že by z ní snad bylo možno dovodit absolutní nemožnost proniknutí podmínek stanoviska EIA do stavebního řízení. Stanovisko EIA sice je v prvé řadě podkladem pro územní řízení, v něm se také rozhoduje o umístění stavby na přesně určené pozemky (§ 9 odst. 1 vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření). Otázka stanovení konkrétní trasy dálnice D8 byla předmětem územního řízení, ve kterém ostatně Společnost ochránců životního prostředí námitky týkající se procesu SEA a stanoviska EIA, které si osvojil též stěžovatel, uplatnila a na jejichž základě krajský soud územní rozhodnutí zrušil.

[69] Jak Nejvyšší správní soud dovodil v jiných rozsudcích, stanovisko EIA je v rozsahu podmínek, které se dotýkají konkrétního řízení (stavební řízení, řízení o výjimce dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny), možno přezkoumat jako podklad prostřednictvím § 75 odst. 2 s. ř. s.; toto stanovisko je v relevantním rozsahu podkladem, možnosti jeho přezkumu jsou však (v porovnání s územním řízením) značně omezeny (srov. rozsudky č. j. 5 As 59/2013 - 57 nebo 5 As 54/2013 - 78, rozsudek ze dne 19. 1. 2010, č. j. 1 As 91/2009 – 83, či ze dne 1. 8. 2012, č. j. 1 As 47/2012 – 38).

[70] V této souvislosti je nutno připomenout, z jakých důvodů krajský soud územní rozhodnutí zrušil. Krajský soud dospěl k závěru, že účast veřejnosti na procesu, který vyústil ve vydání prvního stanoviska SEA ze dne 20. 4. 1995, nelze vzhledem k neúplnosti spisové dokumentace a absenci jiných důkazů prokázat, takže soud nemohl posoudit důvodnost uplatněného žalobního bodu a dovodit případnou nezákonnost. Krajský soud vyslovil, že „*vzhledem k této nemožnosti přezkumu zásadní námitky žalobce v důsledku nekompletnosti předložené spisové dokumentace a vzhledem k tomu, že jak bylo již výše uvedeno, nezákonnost procesu SEA by zatížila i proces EIA, který vycházel z jeho závěru, a tím i samotné územní rozhodnutí, které se vypořádávalo s podmínkami EIA, a následně tedy i výrok A napadeného rozhodnutí, nezbývá soudu než konstatovat, že výrok A napadeného rozhodnutí je v důsledku výše uvedených skutečností nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.*“

[71] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku důvody, pro které bylo územní rozhodnutí zrušeno, poněkud bagatelizuje. Konstatuje totiž, že soud „*nikterak nedeklaroval nezákonnost původních stanovisek SEA a EIA. Pouze dospěl k závěru, že v důsledku neúplnosti spisových podkladů nelze posoudit, zda při jejich přijímání nedošlo k pominutí účasti veřejnosti. Proto soud výrok týkající se územního rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost. Odkaz žalobce na postup v případech, kdy správní soudy konstatovaly, že závazné stanovisko, na základě kterého bylo vydáno předmětné rozhodnutí, je nezákonné, je tedy dle soudu zcela nepřípadný pro danou věc, neboť v předchozích řízeních před správním soudem nebylo konstatováno, že stanovisko EIA, z kterého se vycházelo v územním řízení, je nezákonné. Správním orgánům tedy s ohledem na závěry výše citovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20.12.2012, č. j. 40 A 4/2012-237, nesvědčil žádný zákonný důvod k tomu, aby požadovaly po stavebníkovi předložení nového stanoviska EIA v rámci případně obnoveného stavebního řízení*“.

[72] Krajskému soudu lze přisvědčit v tom, že v případě stanoviska, které je stiženo vadou nepřezkoumatelnosti z důvodu absence podstatných částí správního spisu, které by prokazovaly zákonnost procesu, který k vydání stanoviska vedl, nelze v důsledku takové vady jednoznačně určit, jak tento proces probíhal, a zda tedy byl zákonný. To však nic nemění na tom, že nepřezkoumatelnost je nejtěžší vadou, kterou mohou být akty orgánů veřejné moci postiženy, a v případě, že je to možné, budou pro takovou vadu v naprosté většině případů zrušeny.

[73] V nyní souzené věci je podstatné, že stanoviska EIA není aktem samostatně přezkoumatelnými ve správním soudnictví (srov. rozsudek ze dne 14. 6. 2007, č. j. 1 As 39/2006 - 55); jde o závazný podklad ve smyslu § 75 odst. 2 s. ř. s., k jehož přezkumu lze přistoupit v rámci přezkumu územního rozhodnutí (jak již bylo několikrát zmíněno výše). Z této skutečnosti plyne též závěr, že stanovisko EIA, byť by bylo stiženo jakoukoli vadou, nemůže soud zrušit; tato skutečnost se promítne „pouze“ ve zrušení (územního) rozhodnutí, jehož je stanovisko podkladem (viz § 78 odst. 1 s. ř. s. a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 As 37/2005 - 83, č. 1324/2007 Sb. NSS).

[74] Jinak řečeno, pokud by za nyní souzených skutkových okolností bylo možno stanovisko EIA přezkoumat samostatně, jistě by muselo být pro vadu nepřezkoumatelnosti

zrušeno [srov. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Vzhledem k tomu, že právní úprava takový postup neumožňuje, promítá se nepřezkoumatelnost stanoviska EIA pouze do zrušení územního rozhodnutí. To však dle soudu v žádném případě neznamená, že by stanovisko EIA mohlo být bez dalšího ve své nezměněné podobě použitelné pro další řízení (byť nebylo formálně zrušeno).

[75] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 11. 2017, č. j. 9 As 269/2016 - 44, dospěl k jednoznačnému závěru, že *v případě, kdy je rozhodnutí zrušeno pro vadu podkladového úkonu, je z toho třeba dovodit, že tyto podkladové úkony se stanou již v důsledku vysloveného právní názoru soudu nadále právně neúčinné, byť nedojde k jejich formálnímu zrušení*. Pokud by měly mít i nadále právní účinky, pak by skutečně docházelo k absurdní právní situaci, na kterou poukazuje stěžovatel. Na jedné straně by byl správní orgán vázán závazným právním názorem správního soudu, že podkladový úkon je nepřezkoumatelný, a proto bylo zrušeno i konečné rozhodnutí. Zároveň by se jednalo stále o právně závazný podklad. To však nepochybně nemohlo být úmyslem zákonodárce při přijímání soudního řádu správního. Pokud proto soud rozsudkem vysloví v rámci závazného právního názoru závažnou vadu podkladového úkonu, správní orgán může (respektive podle okolností musí) vydat nový podkladový úkon, který bude v souladu se závazným právním názorem soudu.

[76] To ostatně vyplývá též z rozsudku č. j. 5 As 6/2013 - 97, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že vytčená vada nepřezkoumatelnosti je v daném případě v podstatě neodstranitelná. Další spisová dokumentace není k dispozici a lze si jen stěží představit, že by případná účast veřejnosti na tomto procesu, který probíhal před více než 20 lety, mohla být prokázána jiným způsobem. Za dané situace by podle Nejvyššího správního soudu v případném dalším řízení, které by následovalo též po zrušení stavebního povolení, bylo nutno presumovat, že k účasti veřejnosti na procesu, který vyústil k vydání prvního stanoviska SEA, nedošlo.

[77] Z judikatury Nejvyššího správního soudu pak vyplývá, že taková vada není zhojitelná *jinak, než vydáním nového stanoviska EIA při současném plném respektování účasti dotčené veřejnosti na procesu jeho vydávání*. Jak uvedl soud v rozsudku č. j. 5 As 6/2013 - 97, nelze vycházet z toho, že v novém stanovisku EIA by musely být řešeny varianty koridorů či tras dálnice; reálně nemůže do úvahy připadat jiná trasa dálnice D8 než ta, která je vyznačena v platné územně plánovací dokumentaci, tedy v současné době v Zásadách územního rozvoje Ústeckého kraje a v územních plánech jednotlivých obcí, a případné „varianty“ této stavby by se musely z podstaty věci pohybovat v takto poměrně úzce stanovených mezích.

[78] Otázkou v nyní souzené věci pak je, zda by obnovené stavební řízení při vědomí právní neúčinnosti původního stanoviska EIA mohlo vést k jinému řešení otázky, která byla předmětem stavebního řízení.

[79] Judikatura týkající se starého stavebního zákona vycházela z toho, že jednotlivé etapy povolování určitého záměru jsou striktně odděleny, a to z hlediska okruhu otázek, který má být v rámci těchto etap řešen. Tomu pak koresponduje okruh námitek, který

mohou účastníci v dané fázi řízení uplatňovat. Konkrétně ve věci *Olomoucký Hornbach I.* Nejvyšší správní soud vyslovil následující:

> *„Výše popsaný mechanismus je současně jedinou možností, jak naplnit i ústavněprávní dimenzi této otázky. Nelze totiž zapomínat, že v územním i stavebním řízení se rozhoduje nejenom o právech a povinnostech žadatele, ale také v něm mohou být dotčena práva ostatních účastníků řízení. Starý stavební zákon byl postaven na návaznosti jednotlivých procesů a řízení, počínaje pořizováním územního plánu, přes územní řízení, stavební řízení a konče kolaudačním řízením. Každá z těchto fází má svůj vlastní předmět, který se liší od předmětů ostatních řízení. Všechny se vyznačují zavedením prvků koncentrace řízení a omezují okruh námitek, které lze v jejich průběhu vznášet. To souvisí právě s odlišností předmětu řízení, a tak se ve stavebním řízení nepřihlíží k námitkám účastníků, které byly anebo mohly být vzneseny v územním řízení, při projednávání regulačního či územního plánu (§ 61 odst. 1 věta třetí starého stavebního zákona, viz např. rozsudek NSS ze dne 22. 5. 2008, č. j. 1 As 21/2008 - 81, ve věci Okresní soud v Karlových Varech). Uvedené řešení je akceptovatelné, protože účastníci fakticky měli možnost uplatnit vyloučený okruh námitek v předchozím řízení či procesních postupech; pakliže byly řádně uplatněny, byl příslušný správní orgán či orgán územního samosprávného celku povinen námitky projednat, rozhodnout o nich a své rozhodnutí řádně odůvodnit. Stavební úřad vedoucí stavební řízení nemá žádný prostor pro diskreci, zda námitku projedná či k ní přihlížet nebude, neboť mohla být předmětem územního řízení, projednání regulačního či územního plánu. Pokud by stavební úřad posoudil chybně přípustnost uplatněné námitky, zatížil by řízení vadou, která by mohla mít v konkrétním případě vliv na zákonnost rozhodnutí.*
>
> *Velmi často vznášejí účastníci stavebního řízení námitky, které svým obsahem náleží do řízení územního, a proto k nim stavební úřady s poukazem na § 61 odst. 1 starého stavebního zákona nepřihlížejí. Jestliže je však následně územní rozhodnutí zrušeno, může být o námitkách účastníků za úpravy dle starého stavebního zákona rozhodnuto v územním řízení odlišně. Pokud by jim bylo nově vyhověno, vedlo by to buď ke stanovení nové podmínky pro umístění stavby v území nebo v krajním případě až k zamítnutí žádosti o vydání územního rozhodnutí. Tato skutečnost musí vést k obnově stavebního řízení, neboť se změnily podmínky pro vydání stavebního povolení, které je nutno reflektovat. V opačném případě by nebylo respektováno právo účastníků řízení na řádné projednání a rozhodnutí o námitkách, kterými se brání před zásahy stavebního záměru do své právní sféry.*
>
> *Podle § 61 odst. 1 věty třetí starého stavebního zákona stavební úřad během stavebního řízení nepřihlíží k námitkám uplatněným v územním řízení. Tato norma pochopitelně implikuje, že o námitce bylo v územním řízení nějakým způsobem rozhodnuto, což mohlo mít vliv též na stanovení podmínek územního rozhodnutí, a potažmo tedy i na navazující stavební řízení. Jestliže však je následně posouzena námitka v pokračujícím územním řízení odlišně, musí se tato změna „přelít" v řetězci i do navazujících řízení. Jenom jestliže je tato propustnost mezi řízeními zajištěna, lze hovořit o skutečném a věcném projednání námitky. Pokud by zrušení pravomocného územního rozhodnutí nevedlo k pokračování územního řízení a vydání nového*

> *územního rozhodnutí by neznamenalo obnovu stavebního řízení (samozřejmě pouze při splnění všech podmínek obnovy řízení), ztratila by smysl i norma obsažená v § 61 odst. 1 větě třetí starého stavebního zákona. Námitky uplatněné osobou, která je účastníkem jak územního, tak stavebního řízení, musí být vypořádány komplexně, přičemž rozdělení celého procesu do několika samostatných fází (územní řízení, stavební řízení) tomuto požadavku nemůže stát v cestě. V opačném případě by správní orgány a potažmo i soudy odmítly poskytnout ochranu základním právům jedince (ochrana vlastnického práva, právo na spravedlivý proces), čímž by porušily čl. 11 a čl. 36 Listiny základních práv a svobod.*" (zvýraznění doplněno).

[80] Otázkou je, jak tedy zaručit ochranu právům dotčené veřejnosti za situace, kdy nový stavební zákon (§ 94 odst. 5 ve znění účinném do 31. 3. 2015) neumožňoval vést nové územní řízení po zrušení územního rozhodnutí. Bylo-li územní rozhodnutí zrušeno, není již prostor pro řádné vypořádání námitek účastníků, který byly při přezkumu územního rozhodnutí shledány důvodnými. Koncentrace řízení tak ztrácí smysl, neboť o uplatněné námitce není v územním řízení reálně rozhodnuto (v souladu se zákonem) a změna v posouzení uplatněné námitky se nemůže následně „přelít" do stavebního povolení. Ochrana poskytovaná účastníkům řízení se tak stává zcela iluzorní.

[81] Procesy vedoucí k povolení stavby podle stavebního zákona totiž tvoří vzájemně provázaný systém. Nejprve se stavba umisťuje do území (územním rozhodnutím nebo souhlasem), poté se povoluje ze stavebního hlediska (stavebním povolením či souhlasem) a nakonec se řeší otázka jejího užívání (oznámením nebo souhlasem). V každé fázi se vyžadují odlišné podklady, řeší se odlišné otázky a totožný není ani okruh účastníků. Je tudíž zřejmé, že pokud je rozhodnutí, které je závazným výstupem jedné z těchto fází povolovacího procesu bez náhrady zrušeno, aniž by vady, pro které ke zrušení došlo, nebyly napraveny, může dojít k porušení veřejného zájmu, protože by nebyla řádně vyhodnocena určitá otázka, která měla představovat závaznou podmínku pro rozhodnutí vydané v následující fázi. Stejně tak se mohou v takovém případě ocitnout v ohrožení práva účastníků řízení, protože otázka, která se dotýká jejich práv, nebude v důsledku zrušení rozhodnutí (bez náhrady), které tvoří jeden článek systému, řádně projednána a vada, která zasahovala do jejich práv, odstraněna.

[82] Jak vyplývá ze shora citované judikatury, územní řízení je právě tou fází celého povolovacího procesu, kde se podmínky stanoviska EIA odráží nejvíce; v navazujících řízeních už se projevuje (s ohledem na jejich předmět) v menší míře. Současně je však třeba zdůraznit, že do řízení navazujících na územní řízení se podmínky stanoviska EIA „přelévají" právě prostřednictvím územního rozhodnutí, neboť zde je posuzován soulad povolované stavby mimo jiné s územním rozhodnutím (srov. § 114 odst. 1 a § 119 odst. 2 stavebního zákona). Pokud bylo územní rozhodnutí bez dalšího zrušeno, tedy vady stanoviska EIA (nebo případně jakékoli jiné vady, pro které soud územní rozhodnutí zrušil) již nemůžou být zhojeny, je nutno najít v rámci povolovacího procesu náhradní „převodní" článek, ve kterém je možno (v míře omezené předmětem řízení dané fáze procesu) tyto vady zhojit. Ostatně na tomto přístupu je postavena i shora citovaná judikatura.

[83] Ústavní soud v usnesení ze dne 6. 5. 2015, sp. zn. II. ÚS 3831/14, kterým odmítl ústavní stížnost proti rozsudku ve věci *D8 – Tunel Radejčín*, jasně vyslovil, že i za existence tehdy platné právní úpravy (tedy § 94 odst. 5 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 3. 2015), bylo možno dotčeným osobám poskytnout ochranu (a tedy předcházet situacím, jako je ta v nyní souzené věci), pokud by správní soudy v takto citlivých věcech zachovaly přiměřenou délku řízení a přiznávaly žalobám proti územním rozhodnutím odkladný účinek. Jak vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 3. 2007, č. j. 1 As 13/2007 - 63, č. 1461/2008 Sb. NSS, právě *„na základě čl. 9 odst. 4 Úmluvy musí být stěžovatelům z řad dotčené veřejnosti, tedy i stěžovateli, vyhovováno k jejich návrhům na přiznání odkladného účinku správní žaloby tak, aby nemohlo docházet k situacím, kdy v době rozhodování o správní žalobě již byl povolený záměr nevratně realizován (typicky provedení stavby). Pokud by návrhu na přiznání odkladného účinku vyhovováno nebylo, došlo by k porušení čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy a čl. 10a směrnice, neboť poskytovaná soudní ochrana by nebyla včasná a spravedlivá.“*

[84] V důsledku postupu krajských soudů, které však žalobám mířícím proti územním rozhodnutím pravidelně odkladný účinek nepřiznávaly, docházelo k situacím, kdy sice územní rozhodnutí bylo zrušeno, ale platná právní úprava toto neumožňovala nijak reflektovat ve vztahu ke stavebnímu řízení, které již bylo pravomocně ukončeno. Byť soudy mnohokrát dospěly k závěru, že taková ochrana není ve vztahu k žalobcům efektivní, uzavřely, že pravomocné stavební povolení není možno zrušit z důvodu zrušení územního rozhodnutí, a to s ohledem na zásadu obsaženou v § 75 odst. 1 s. ř. s. (soud vychází ze skutkového a právního stavu v době rozhodnutí) a na zásady presumpce zákonnosti správních aktů a ochrany práv nabytých v dobré víře. Jako procesní cestu, kterou měli žalobci v takových situacích k efektivní ochraně svých práv volit, pak správní soudy jednoznačně označily právě obnovu řízení.

[85] Je třeba též připomenout, že § 94 odst. 5 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 3. 2015 byl podroben kritice nejen ze strany odborné veřejnosti, ale zejména ze strany Evropské komise. Ta České republice ve formálním upozornění ze dne 25. 4. 2013, č. j. C(2013) 2228, vytkla tzv. transpoziční deficit vůči směrnici EIA. Komise jako nejpodstatnější pochybení identifikovala nedostatečnou závaznost výstupů z procesu EIA a možné změny záměru během navazujících povolovacích řízení a skutečnost, že jednotlivá ustanovení směrnice EIA by měla být aplikována nejen na proces EIA, ale i na navazující povolovací řízení, v jejichž rámci je záměr definitivně schválen, a nezajištění včasné a účinné soudní ochrany příslušníkům dotčené veřejnosti. V souvislosti s výtkami Komise pak byl podstatně novelizován nejen zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, ale také mj. § 94 odst. 5 stavebního zákona, který s účinností od 1. 4. 2015 stanoví, že územní rozhodnutí se po jeho zrušení opětovně vydává v případě záměrů, které podléhají posouzení vlivů na životní prostředí.

[86] Dle Nejvyššího správního soudu je nutno tuto skutečnost zohlednit i v nynějším řízení, neboť situace, kdy územní rozhodnutí bylo zrušeno, avšak tato skutečnost již nenachází v řízení další odraz, je v rozporu s evropskou úpravou, a bylo proto v dané věci nutno toto ustanovení vyložit a aplikovat eurokonformně, v souladu s účelem, které má posuzování vlivů na životní prostředí naplňovat (jak to ostatně následně učinil též zákonodárce prostřednictvím novely uvedeného ustanovení).

[87] Účelem posuzování vlivů na životní prostředí je získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů, a přispět tak k udržitelnému rozvoji společnosti. Tento podklad je jedním z podkladů v řízeních podle zvláštních právních předpisů (§ 1 odst. 3 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí). Posuzují se vlivy na veřejné zdraví a vlivy na životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky, vymezené zvláštními právními předpisy a na jejich vzájemné působení a souvislosti (§ 2 cit. zákona).

[88] Soudní dvůr Evropské unie při výkladu směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 175 s. 40; Zvl. vyd. 15/01, s. 248), kterou nahradila směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. 2012, L 26, s. 1; dále jen „směrnice EIA"), jejichž implementace do českého právního řádu je realizována (primárně) prostřednictvím zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, vychází ze zásady, že posouzení vlivů na životní prostředí může naplňovat svůj účel v plném rozsahu pouze tehdy, dojde-li k němu před povolením a realizací záměru.

[89] V článku 6 Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (dále jen „Aarhuská úmluva") se stanoví, že veřejnost se účastní na rozhodování o činnostech, které mohou mít významný vliv na životní prostředí. Okamžik, kdy má k této účasti dojít, je stanoven v čl. 6 odst. 4 uvedené úmluvy: *„Každá strana zajistí účast veřejnosti v počátečním stadiu rozhodování, kdy jsou ještě všechny možnosti výběru a alternativ otevřeny a kdy účast veřejnosti může být účinná."*

[90] V článku 3 směrnice EIA se stanoví, že posuzování vlivů na životní prostředí určí, popíše a posoudí přímé a nepřímé vlivy záměru. Toto posuzování musí mimo jiné vycházet z účasti veřejnosti, jež je zakotvena článkem 6 uvedené směrnice. Podle čl. 2 odst. 1 první věty a čl. 1 odst. 2 písm. c) se musí posouzení uskutečnit před udělením povolení, které opravňuje k uskutečnění záměru. Navíc se v bodě 2 odůvodnění směrnice EIA stanoví, že by se měly vzít co nejdříve v úvahu vlivy všech technických plánovacích a rozhodovacích procesů na životní prostředí. Jak je v tomto bodu dále uvedeno, tento přístup odpovídá zásadám obezřetnosti a prevence, zásadě odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje, jakož i zásadě, že za vzniklé škody by měl platit znečišťovatel, přičemž všechny tyto zásady jsou podle čl. 191 odst. 2 SFEU základem politiky Unie v oblasti životního prostředí. Soudní dvůr chápe tyto zásady v tom smyslu, že cílem posuzování vlivů na životní prostředí je vyvarovat se od samého počátku riziku vzniku znečištění nebo škodlivých vlivů, a nikoli následně potlačovat jejich účinky [rozsudek ze dne 3. července 2008, *Komise v. Irsko* (C-215/06, EU:C:2008:380, bod 58].

[91] V rozsudku ze dne ze dne 15. ledna 2013, *Križan a další* (C-416/10, EU:C:2013:8, bod 90) Soudní dvůr objasnil požadavky týkající se zhojení procesní vady za situace, v níž nebyla splněna podmínka účasti veřejnosti stanovená směrnicí o integrované prevenci a omezování znečištění (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24.

listopadu 2010). Podle uvedeného rozsudku musí zůstávat v okamžiku zhojení uvedené vady otevřené všechny možnosti výběru a alternativ a zhojení vad musí v tomto stadiu řízení dotčené veřejnosti stále umožňovat, aby reálně ovlivnila výsledek rozhodování. Toto konstatování musí platit i v případě posuzování vlivů na životní prostředí. Vzhledem k tomu, že však po realizaci záměru nezůstávají nadále otevřeny všechny možnosti, čímž se snižuje účinnost účasti veřejnosti, nemůže být v takovém okamžiku skutečnost, že nebylo provedeno posouzení vlivů na životní prostředí, již plně zhojena.

[92] Soudní dvůr dospěl k závěru, že i za takové situace je dodatečné posouzení smysluplné, neboť jeho prostřednictvím lze dosáhnout alespoň částečně cílů směrnice EIA. Na základě dodatečného posouzení lze stále vymezit celou řadu vlivů záměru na životní prostředí, v závislosti na okolnostech jednotlivého případu. Pokud by se ukázalo, že záměr porušuje závazné právní požadavky, musí být odpovídajícím způsobem upraven nebo možná dokonce zcela zastaven. (srov. body 36 – 56 stanoviska generální advokátky ve spojených věcech C-196/16 a C-197/16). Skutečnost, že záměr byl mezitím uskutečněn, nemůže hrát při tomto novém posouzení žádnou významnou roli (viz rozsudek ze dne 14. ledna 2016, *Grüne Liga Sachsen a další*, C-399/14, EU:C:2016:10, bod 77).

[93] Zvláštní význam má dodatečné posuzování rovněž s ohledem na případný prostor pro uvážení, který byl vymezen orgánu vydávajícímu povolení. Tento orgán totiž musí při tomto uvážení zohlednit mimo jiné výsledky posuzování vlivů na životní prostředí. Diskreční rozhodnutí proto musí být v rámci dodatečného přezkumu posouzena ve světle těchto výsledků a případně změněna. Kromě toho musí být při takovém diskrečním rozhodnutí ovšem zohledněna i základní práva předkladatelů záměru. Soudní dvůr v rozsudku ze dne 26. 7. 2017, spojené věci C-196/16 a C-197/16 (*Commune di Corridonia a další*, EU:C:2017:589), shrnul, že v případě neprovedení posouzení vlivu určitého záměru na životní prostředí vyžadovaného směrnicí 85/337 unijní právo zaprvé vyžaduje, aby členské státy odstranily protiprávní důsledky tohoto neprovedení, a zadruhé nebrání tomu, aby se posouzení těchto vlivů uskutečnilo v rámci legalizace po výstavbě a zprovoznění dotyčného zařízení, za podmínky, že vnitrostátní pravidla umožňující takovou legalizaci dotčeným osobám nedávají příležitost ke zkreslování pravidel unijního práva nebo k vyhýbání se jeho použití a posouzení provedené v rámci legalizace se netýká jen budoucích vlivů tohoto zařízení na životní prostředí, ale zohledňuje rovněž vlivy v oblasti životního prostředí, ke kterým došlo od okamžiku jeho realizace.

[94] S ohledem na shora uvedené lze shrnout, že v souzené věci došlo nepochybně k procesní vadě při posuzování vlivů na životní prostředí, která však již není plně zhojitelná, neboť za současného stavu již nejsou otevřeny všechny možnosti a alternativy. Vnitrostátní právní úprava neumožňovala vydání nového územního rozhodnutí, ve kterém by bylo možno plnohodnotně vážit všechny možnosti a alternativy. Byť je tedy záměr již téměř zcela realizován, v obnoveném stavebním řízení by mohly být alespoň částečně zhojeny procesní vady, pro které bylo zrušeno územní rozhodnutí, a v intencích výše uvedené judikatury Soudního dvora Evropské unie prostřednictvím nového stanoviska EIA posouzeny v rámci předmětu stavebního řízení budoucí vlivy záměru na životní prostředí, i vlivy, ke kterým již od okamžiku realizace záměru došlo, a to za plnohodnotné účasti dotčené veřejnosti.

[95] Je přitom zjevné, že takové posouzení může z hlediska podmínek stavebního povolení vést ke stanovení nových podmínek či podmínek odlišných od původního stavebního povolení, tedy k jinému řešení, než k jakému správní orgány dospěly při vydání původního stavebního povolení ve smyslu § 100 odst. 1 písm. b) správního řádu. I materiální podmínka pro povolení obnovy tedy byla naplněna.

V. Závěr a náklady řízení

[96] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že rozsudek napadený kasační stížností je nezákonný z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem [naplnění materiálního kritéria pro povolení obnovy řízení; § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a proto jej zrušil (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Protože již v řízení před krajským soudem byly důvody pro zrušení správních rozhodnutí vydaných v prvním i v druhém stupni, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že za použití § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. současně zrušil i tato ve výroku označená rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Zruší-li Nejvyšší správní soud i rozhodnutí správního orgánu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento správní orgán vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.). Tento názor lze shrnout tak, že v dané věci byly dány podmínky pro povolení obnovy stavebního řízení.

[97] Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o věci rozhodl; proto musí určit náhradu nákladů celého soudního řízení. Ve vztahu k výsledku celého soudního řízení je pak nutno posuzovat procesní úspěšnost účastníků řízení. Z tohoto pohledu je nutno za úspěšného účastníka považovat stěžovatele, neboť ten v průběhu celého řízení zastával procesní pozici, kterou se domáhal zrušení rozhodnutí správních orgánů. Naopak žalovaný v řízení usiloval o zachování rozhodnutí správních orgánů; je tedy neúspěšným účastníkem.

[98] Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení § 120 s. ř. s. má úspěšný žalobce právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkům řízení, kteří úspěch ve věci neměli.

[99] Co se týče nákladů řízení o žalobě, ty spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3.000 Kč. V řízení o kasační stížnosti byl stěžovatel zastoupen advokátem, který učinil dva úkony právní služby [převzetí zastoupení a sepsání kasační stížnosti, § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí v dané věci 3.100 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu) a dvěma paušálními částkami ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu); k nákladům řízení o kasační stížnosti je nutno připočíst ještě uhrazený soudní poplatek ve výši 5.000 Kč. Celkem jde tedy o 14.800 Kč.

[100] Žalovaný je povinen stěžovateli uhradit náklady řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám žalobcova zástupce. Osobě zúčastněné na řízení soud v řízení o kasační stížnosti neuložil žádnou povinnost, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. února 2018

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu